

Espanya, tercer país del món que consumeix més fentanil, després dels EUA i Alemanya

En nou anys els envasos dispensats de l'opioides s'han incrementat gairebé un 80%

CELESTE LÓPEZ
Madrid

Ningú no vol tenir dolor, i encara menys viure amb dolor. I quan es pateix dolor, el pacient demana, implora i, fins i tot, exigeix al facultatiu que el mitgui, que el faci desaparèixer. Perquè hi ha fàrmacs per aconseguir-ho. El problema? Que aquests opioides, que es fan servir de manera inadequada, creen dependència. Solucionen un problema (el dolor) i n'apareix un altre de més greu (l'addicció). N'hi ha prou amb recordar l'epidèmia d'addictes i morts que han viscut (i viuen) els Estats Units a conseqüència del consum de fentanil, un potent opioide sintètic que té una potència entre 50 i 100 vegades superior a la morfina.

Però no és només el país nord-americà el que pateix les conseqüències del consum d'aquests medicaments dirigit a alleujar el dolor crònic no oncològic. Segons dades de la Junta Internacional de Fiscalització d'Estupefaents (JIFE), publicades el 2021, Espanya ocupa el tercer país amb més consum de fentanil, només al darrere dels EUA i Alemanya. I això que el fentanil no té autoritzada per l'Agència Europea de Medicaments (EMA) la indicació de tractament de dolor crònic no oncològic.

A més a més, Espanya és un dels països on n'augmenta més el consum respecte a l'any anterior, a diferència dels EUA i Alemanya, que presenten baixades notables, d'un 49% i un 29%, respectivament.

Segons dades facilitades pel

Un consumidor de fentanil, un fort opioide sintètic entre 50 i 100 vegades més potent que la morfina

Ministeri de Sanitat, a Espanya s'estima que un 32% de la població adulta té alguna mena de dolor. La incidència de dolor crònic s'estima entre un 11% i un 17% i, segons l'Enquesta Europea de Salut 2020, les patologies més prevalents que cursen amb dolor crònic en la població espanyola de 15 anys o més són artrosi (56,17%), dolor lumbar (31,16%), dolor cervical (27,38%) i migranya o mal de cap (5%).

Davant aquest context, la co-

missió permanent de Farmàcia del Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut (Cisns) ha situat a l'agenda pública l'anàlisi de l'ús dels opioides en el sistema de nacional de salut, sobretot quan han comprovat que a Espanya l'ús dels opioides s'està incrementant de manera notable els últims anys: un augment d'un 53,6% de la DHD (en medicina es fa servir aquesta mesura de dosi diària per mil habitants i dia per saber la quantitat d'un fàr-

mac consumida i que, asseguren, és més precisa que el nombre d'envasos) del 2013 al 2020, fins a passar de 3,57 a 5,48.

El fentanil és el principi actiu de més consum, suposa el 50,2% en l'ús de tots els opioides. I continua augmentant la seva ingesta: en nou anys els envasos dispensats de fentanil (nasal i bucal) s'han incrementat un 78%. La DHD de les formes nasals s'han incrementat un 110%, i les bucals un 41%,

segons el Ministeri de Sanitat.

Per posar fre a aquest consum d'opioides, el Ministeri de Sanitat acaba de publicar els protocols d'actuació clínica i eines de suport a la prescripció d'aquests analgèsics dirigits a professionals sanitaris, com a part del desenvolupament del pla d'optimització de l'ús d'analgèsics opioides en el dolor crònic no oncològic.

Aquests documents tenen com a objectiu facilitar una prescripció més segura, eficaç i basada en l'evidència, millorar el seguiment terapèutic i reduir els riscos associats amb l'ús d'aquests medicaments, com ara la dependència o la sobredosi. Alhora, eviten estigmatitzar-ne l'ús quan està mèdicament indicat i es manté el focus a alleujar el patiment

Sanitat publica els protocols per millorar la prescripció d'opioides en dolor crònic no oncològic

del pacient, assenyalen al departament que dirigeix Mónica García.

El pla, aprovat el 2021, s'articula en cinc eixos estratègics que es despleguen en 19 línies d'acció. Per al desenvolupament d'aquestes línies d'actuació s'han format quatre subgrups de treball, coordinats per la direcció general de Cartera Comuna de Serveis del Sistema Nacional de Salut i Farmàcia, i en què participen, entre d'altres, les comunitats autònomes, l'Agència Espanyola de Medicaments i la Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues. L'objectiu del pla és identificar els punts de millora en el procés d'ús dels opioides en pacients amb dolor crònic no oncològic i restablir, de manera consensuada, línies d'actuació per optimitzar l'ús d'aquests medicaments.●